

Vanhuksille arvostavaa asumista

Vanhustyön keskusliiton kansalaiskyselyn tuloksista nousevat esiin laaja ikäsyryjäntä sosiaali- ja terveystalveluissa sekä vanhustyön kolhiintunut julkisuuskuvu. Suuri osa suomalaisista suhtautuu vanhuuteen myönteisesti ja katsoo, että se on osa normaalia elämää. Sen sijaan yhteiskunnan suhtautumista vanhuuteen pidetään kielteisenä ja ikäsyryjäntää nähdään laajasti. Syryjivimmiksi katsottiin poliitikot, sosiaali- ja terveystalvelut sekä työmarkkinat. Omakohtaisesti syryjäntää olivat kokeneet sekä nuoret että vanhat (Vanhustyö 1/2023, Merja Lankinen).

On ilahduuttavaa, että ikääntyneille rakennetaan ja tuotetaan erilaisia ja vaihtoehtoisia asumismuotoja. Jos hoivakotitalvelun tuottaja haluaa kehittää arvokasta vanhuutta, on asuinympäristökin otettava huomioon. Emme tällä kertaa ota kantaa hoivakotien talveluiden sisältöön, vaan ihmettelemme joidenkin kohteiden sijaintia.

Miksi vanhusten hoivakoteja rakennetaan teollisuusalueille ja kauas keskustojen talveluista? Esimerkkejä löytyy lähialueilta. Mäntsälässä ruotsalaisomisteinen hoivakoti sijaitsee Lahteen päin mennessä teollisuusalueen kupeessa. Mäntsälään viime syksynä valmistunut hoivakoti Kaakkumäentiellä on myös melko kaukana keskustasta.

Kellokoskella Höylääjänkujalla rakenteilla oleva 33-paikkainen hoivakoti sijaitsee teollisuushallien keskellä, kaukana keskustasta. Minkälaiselle ikäihmistien kohderyhmälle asumisyksikkö on tarkoitettu?

Kehitysvammaiset, päihde- ja mielenterveyskuntoutujat yms. ovat usein aiheuttaneet pelkoa ihmisten keskuudessa. Näiden ryhmien asumista on monesti sijoitettu pois tavallisilta asuinalueilta. Perusteluna useimmiten on ollut asuntojen arvon lasku. Em. pelosta huolimatta ikääntyneiden tai muidenkaan ryhmien asumisyksiköitä ei tule sijoittaa teollisuusalueille, kun vapaita ja soveltuvia tontteja on aivan keskustassa. Teollisuusalueelle sijoittaminen on loukkaavaa ja ihmisarvoa alentavaa. Mikä meitä suomalaisia oikein vaivaa?

Asuinympäristöllä on merkitystä. Eikö ulkoilun pitäisi olla vanhuksellekin kuuluva asia ja miellyttävä kokemus? Kaunis ja hoidettu ympäristö piristää, kun käydään esim. pyörätuolilla avustajan kanssa päivälentillä. Muutama puu tai pensas aidatulla alueella ei täytä viihtyisän ympäristön kriteereitä. Myöskään autokorjaamot, pintakäsittelylaitokset ym. hallit eivät silmiä ilahduta.

Onko niin, että kun tontti teollisuusalueella on halvempi kuin keskustassa, niin mennään raha edellä? Kellokoskella löytyy sopivia tontteja aivan keskustasta esim. sairaalan entisen puutarhan alueelta. Vieressä on kahvila, apteekki, kaupat yms. Seppäinpuiston alue on myös oivallinen paikka vanhusten hoivakodille.

Miksi vanhuksset halutaan varastoida jonnekin missä he eivät näy? Poissa silmistä, poissa mielestä, näinkö se menee? Onko ikääntyminen niin pelottava asia, että se pitää sulkea näkyvistä? Unohdetaan, että kaikki tulevat vanhoiksi, jolleivät satu kuolemaan aiemmin. Tätäkö on arvokas vanhuus?

Kuntien tulee ryhdistäytyä ja huolehtia yhdessä Keusoten kanssa, että uusien hoivakotien sijainti on asukkaita arvostava. Vanhustyön keskusliiton selvityksen mukaan IkäsyRJintä Suomessa on huolestuttavan yleistä ja siitä tulee pyrkiä pois. Hyvä aloitus on mm. huolehtia siitä, että Keusote-alueella vanhusten asumisyksiköt sijaitsevat lähellä palveluita muiden asukkaiden keskuudessa.

Kellokosken Eläkeläiset ry
Sote-toimikunta